

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
CHIRCHIQ DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI**

“TASDIQLAYMAN”
Chirchiq davlat pedagogika
universiteti rektori

G.I. Muxomedov

2023 yil

**BOLALARNI SAHNALASHTIRISH VA IJODIY FAOLİYATGA
O‘RGATISH
O‘QUV DASTURI**

Bilim sohasi:	100000 – Ta’lim
Ta’lim sohasi:	110000 – Ta’lim
Ta’lim yo‘nalishi:	60110200 – Maktabgacha ta’lim

CHIRCHIQ 2023

Handwritten signature and initials.

Fan/modul kodi: BSIFO`107 ✓	O'quv yili 2023-2024 ✓	Semestr 1 ✓	ECTS – Kreditlar 6 ✓	
Fan/modul turi Majburiy	Ta'lim tili O'zbek		Haftadagi dars soatlari 4	
1.	Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy yuklama (soat)
	Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish	60	120	180
I. Fanning mazmuni “Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish” fani o'quv dasturi doirasida berilayotgan maktabgacha ta'lim tashkilotlari uchun tarbiyachilarini tayyorlash bakalavriat ta'lim yo'nalishi o'quv rejasi asosida shakllantirilgan bo'lib, talabalarda maktabgacha ta'lim tashkilotida tarbiyalanuvchilarni tasviriyl faoliyatini tashkil etishga oid kasb mahoratini, o'quv-uslubiy faoliyatini yuksaltirish bilan bog'liq kompetentsiyalarini rivojlantiradi. Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyachilarining kasbga tayyorlash yo'nalishining o'ziga xos xususiyatlari hamda dolzarb masalalaridan kelib chiqqan holda, dasturda talabalarning ijodiy faoliyat doirasidagi bilim, ko'nikma, malaka hamda kompetentsiyalariga qo'yiladigan talablar takomillashtiriladi. “Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish” fanining maqsadi maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatishning mazmun mohiyati, tamoyillari, shakl va usullari nazariy jihatdan ma'lumotlar beriladi. “Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish” fanining vazifalari: - Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish, metod va usullarini bilish va qo'llash; - Maktabgacha yoshdagi bolalarni aktivlik qobiliyati va ijodkorligini rivojlantirish; - Maktabgacha yoshdagi bolalarda ijodiy faoliyatni shakllantirishning zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantirishdan iborat. II. Nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) III. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:				

1-mavzu: Jahon qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati

Jahon qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixi.

Dunyo qo'g'irchoq teatrlarining bolalarning axloqiy-estetik sifatlarini shakllantirishdagi tarbiyaviy xususiyati.

2-mavzu: O'zbek qo'g'irchoq teatrining paydo bolishi tarixi

O'zbek qo'g'irchoq teatrining paydo bolishi tarixi. O'zbek qo'g'irchoq teatri bilan maxsus shugullangan havaskor etnograf Pyotr Aleksandrovich Komarovning (1906-1909y) xizmatlari.

3-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sahnalashtirish faoliyatining maqsadi va vazifalari.

"Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish" fanining predmeti. "Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish" fanining maqsadi va asosiy vazifalari.

4-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarida sahnalashtirish faoliyatining asosiy vazifalari.

5-mavzu: Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'g'irchoq teatr jihozlarini tayyorlash va tomoshalar ko'rsatishning bosqichlari.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida badiiy asarning ertak, hikoya, she'r, qo'shiq, maqol, topishmoq va tez-aytish kabi turlaridan foydalanish.

6-mavzu: Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirish metodlari.

Sahnalashtirilgan faoliyatda bolalar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga oid pedagogik texnologiyalar.

Ijodiy izlanishni tashkil etishda bolalar bilan tashkil etiladigan o'yinlar. Sahnalashtirilgan ijodiy faollikda bolalar nutqini rivojlantirish uchun tarbiyachi foydalanishi mumkin bo'lgan mashqlar. Bolalar bilan ertak sahnalashtirishning asosiy bosqichlari. Qo'g'irchoqlarni boshqarishda qo'l harakati. Qo'g'irchoq boshqarishning umumiy qoidalari

7-mavzu: Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda aktyorlik qobiliyatini rivojlantirish.

Sahnalashtirish o'yinlari davomida bolalarda kuzatish mumkin bo'lgan qobiliyatlar. Sahnalashtirish o'yinlari davomida bolalardagi qobiliyatlarni aniqlash uchun taklif etiladigan o'yinlar.

8-mavzu: Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish shakllari: Sahnalashtirish faoliyati prinsiplari

Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish shakllari. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan sahnalashtirish mashg'ulotlarini to'g'ri tashkil etishga oid prinsiplar.

9-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotida "Syujetli rolli o'yinlar va dramatisasiya markazi"ni tashkil qilish

Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarida "Syujetli rolli o'yinlar va dramatisasiya markazi"ni loyihalashtirish.

10-mavzu. Stol teatri va uning turlari.

Stol teatri va barmoq teatri ularning turlari.. Konus yoki silindrdan yasalgan o'yinchoqlar, magnitli teatr, barmoq teatr

11-mavzu Qo'lqop teatri va yumshoq qo'girchoqlar.

Qo'lqop teatri va yumshoq qo'girchoqlar.

Qo'girchoq-marionetkalar qo'girchoq raqqoslar.

12-mavzu Applikatsiya haqida umumiy tushuncha

Applikatsiya qirqishning har xil usullarini bajarish.Mazmunli va bezakli applikatsiyalar.Tabiiy va tashlandiq ashyolardan applikatsiya ishlari. Matodan applikatsiya.Applikatsiya ishlari uchunzaruriy materiyallar

13-mavzu. Qog'ozdan buklash yo'li bilan o'yinchoq yasash ("Origami usuli").

Qog'ozning paydo bo'lish tarihi.(Origami usuli)Qog'oz turlari.

14-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tabiiy va tashlandiq materiallar bilan ishlash.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarida tabiiy va tashlandiq materiallar bilan ishlash.

15-mavzu. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy o'yinchoqlar tayyorlash usullari.

Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarida noan'anaviy o'yinchoqlar tayyorlash usullari.

III. Seminar mashg'ulotlarni o'tkazish boyicha ko'rsatma va tavsiyalar

Seminar mashg'ulotlari uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. Jahon qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va tarbiyaviy ahamiyati
2. O'zbek qo'g'irchoq teatrining paydo bolishi tarixi
3. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida saxnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi.
4. Maktabgacha ta'lim tashkiloti turli yosh guruhlarda saxnalashtirish faoliyatining vazifalari.
5. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish
6. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlantirish metodlari.
8. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish shakllari: Origami san'atining kelib chiqish tarixi.
9. Maktabgacha ta'lim tashkilotida "Syujetli rolli o'yinlar va dramatizasiya markazi"ni tashkil qilish
10. Stol teatri va uning turlari.
11. Qo'lg'op teatri va yumshoq qo'g'irchoqlar
12. Applikatsiya haqida umumiy tushuncha
13. Qog'ozdan buklash yo'li bilan o'yinchoq yasash ("Origami usuli").
14. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tabiiy va tashlandiq materiallar bilan ishlash.
15. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy o'yinchoqlar tayyorlash usullari.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'limni baholash – bu talabalarning jamoaviy tartibda va yakka tartibda berilgan amaliy loyihalarni bajarishlari orqali amalga oshiriladi. Bunda har bir talabaga bitta jamoaviy loyiha va ikkita yakka tartibda bajariladigan loyiha beriladi. Talaba berilgan loyihaning maqsad va vazifalarini, mohiyatini tushungan holda qo'yilgan masalani o'rganib, izlanishlar olib boradi. Olingan natijalarni tahlil qilib, hulosalari bilan taqdimotlar tayyorlab himoya qiladi. Ishchi fan dasturida loyihalarning soni, mavzusi, mazmuni bajarish usullari va topshirish muddatlari to'liq ochib beriladi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida saxnalashtirish faoliyatining asosiy maqsadi.

1. Jahon qo'g'irchoq teatrining paydo bo'lishi, tarixiy ildizlari va

- tarbiyaviy ahamiyati
2. O'zbek qo'g'irchoq teatrining paydo bolishi tarixi
 3. Teatr- sahnalashtirish faoliyati prinsiplari.
 4. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish shakllari.
 5. Maktabgacha ta'lim tashkilotit urli yosh guruhlarda sahnalashtirish faoliyatining vazifalari.
 6. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda aktiyorlik qobiliyatini rivojlantirish.
 7. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodkorlikni rivojlanishining metodlari.
 8. Sahnalashtirish faoliyati jarayonida bolalarda ijodiy faollikni shakllantirish.
 9. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida qo'g'irchoq teatni tashkil etish va qo'g'irchoq yasash usullari.
 10. Qo'g'irchoq teatri turlari.
 11. Maktabgacha ta'lim tashkilotida sahnalashtirish faoliyatini tashkil etish shakllari: Origami san'atining kelib chiqish tarixi.
 12. Maktabgacha ta'lim tashkilotida "Syujetli rolli o'yinlar va dramatisasiya markazi"ni tashkil qilish
 13. Stol teatri va uning turlari.
 14. Qo'lqop teatri va yumshoq qo'g'irchoqlar
 15. Qog'ozdan buklash yo'li bilan o'yinchoq yasash ("Origami usuli").
 16. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida tabiiy va tashlandiq materiallar bilan ishlash.
 17. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida noan'anaviy o'yinchoqlar tayyorlash usullari.
 18. Stol teatri.
 19. Soya teatri.
 20. Barmoq teatri.
 21. Qo'g'irchoq-qo'lqop.
 22. Applikasiya haqida umumiy tushuncha.
 23. Mazmunli va bezakli applikasiyalar.
 24. Pape – mashe usulida o'yinchoqlar yasash.
 25. Pape – mashe usulida turli buyumlar yasash.
 26. Qo'g'irchoq – qo'lqop.
 27. Tashlandiq buyumlardan o'yinchoq yasash.
 28. Bolalar bilan ertak sahnalashtirishning bosqichlari.
 29. Maktabgacha yoshdagi bolalar bilan sahnalashtirish mashgulotlarini to'g'ri tashkil etishga oid prinsiplar.

	30. Sahnalashtirish o'yinlari davomida bolalardagi qobiliyatlarni aniqlash uchun taklif etiladigan o'yinlar. 31. Sahnalashtirilgan faoliyatda bolalar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga oid pedagogik texnologiyalar. 32. Sahnalashtirilgan ijodiy faollikda bolalar nutqini rivojlantirish uchun tarbiyachi foydalanishi mumkin bo'lgan mashqlar. 33. Qo'g'irchoqlarni boshqarishda qo'l harakati. Qo'g'irchoq boshqarishning umumiy qoidalari 34. O'zbek qo'g'irchoq teatrining paydo bolishi tarixi. 35. O'zbek qo'g'irchoq teatri bilan maxsus shugullangan havaskor etnograf Pyotr Aleksandrovich Komarovning (1906-1909y) xizmatlari.
3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: - Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish faninig metod va usullarini biladi va qo'llaydi; - Maktabgacha yoshdagi bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyat qobiliyati va ijodkorligini rivojlantiradi; - Maktabgacha yoshdagi bolalarda sahnalashtirish va ijodiy faoliyatni shakllantirishning zamonaviy texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmalarini rivojlantiradi.
	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • Ma'ruza mashg'ulotlari multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada akadem guruhlar oqimi uchun o'tiladi. • interfaol keys-stadilar; • Taqdimotlar
5.	VII. Kreditni olish uchun talablar: Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish.
6.	Asosiy adabiyotlar: 1.M.Nurmatova, SH.Xasanova. D.Azimova. Ustaxonada amaliy mashg'ulot. «Cho'lpon». T., 2010 y. 2.. Botirova SH.I. Achilova M.S."Maktabgacha ta'limda tasviriy faoliyat" O'quv qo'llanma T: Ишонч ҳамкор нашриёти, . 2022 y 3..Teshabayeva Z.S."Bolalarni sahnalashtirish va ijodiy faoliyatga o'rgatish" O'quv qollanma T: Innovasion rivojlanish. 2020 y 4. M.Nurmatova,SH.Hasanova .Rasm,Buyumlar yasash va tasviriy faoliyat metodikasi 2010 Qo'shimcha adabiyotlar:

	1.O.Xasanboyeva va boshq. Oila pedagogikasi. T.: “Aloqachi”, 2007 y. 2. “Bolangiz maktabga tayyormi?” metodik qo’llanma. T.: 2001. 3.F.Qodirova, Sh.Toshpo’latova, M.A’zamova. “Maktabgacha pedagogika”.-T., “Ma’naviyat”, 2013 4.Sh.Shodmonova. Maktabgacha ta’lim pedagogikasi. Fan va texnologiy. -T.: 2008. 4.Ilk qadam” davlat o’quv dasturi. T.: 2022. /takomillashtirilgan ikkinchi nashr/. 5.Raxmonqulova Z.A., Fayzullaeva M., Maktabgacha yoshdagi bolalarni atrof-muhit bilan tanishtirish (ilk, kichik, o’rta guruhlar uchun). T.: 2015. 6.Amirova. G.A., va boshq. Maktabgacha ta’lim muassasalarida applikasiya mashg’ulotlari. T.: 2014. 7.Sakulina N.P. Risunok, applikasiya, rabota s glinoi v detskom sadu. M.: Prosvejenie. 1993. Axborot manbalari: 1. http://www.cspu.uz 2. www. tdpu. Uz 3. http://www.ziyo.net 4. www.nature.uz 5. www.pedagog.uz 6. www. edu. Uz
7.	Chirchiq davlat pedagogika universiteti tomonidan ishlab chiqilgan va universitet Kengashining 2023 yil “_____” _____dagi qarori bilan tasdiqlangan
8.	Fan modul uchun mas’ullar: M.S. Achilova–Maktabgacha ta’lim metodikasi kafedrası p.f.f.d . v.b.dotsent L.K.Narimboyeva Maktabgacha ta’lim metodikasi kafedrası p.f.f.d.(PhD)
9.	Taqrizchi: Z.S.Teshabayeva – CHDPU Maktabgacha ta’lim metodikasi kafedrası p.f.f.d.dotsent
10	Taqrizchi: F.U.Jumanova TDPU Maktabgacha ta’lim metodikasi kafedrası mudiri p.f.n.